

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 134/2025-28

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Dudítša a sudcov Libora Duľu (sudca spravodajca) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Martinom Gajerom, advokátom, Záhradnícka 7, Bratislava, proti uzneseniam Okresného súdu Pezinok sp. zn. 45C/5/2024 z 11. októbra 2024 a sp. zn. 45C/5/2024 z 19. decembra 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 24. februára 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozhodnutiami všeobecného súdu označenými v záhlaví tohto uznesenia, ktorými rozhodol o výške trov konania. Sťažovateľ navrhuje napadnuté uznesenia zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie, ako aj odložiť vykonateľnosť uznesenia okresného súdu sp. zn. 45C/5/2024 z 11. októbra 2024, čo odôvodňuje tým, že výkonom napadnutých rozhodnutí by mu bola spôsobená vážna ujma na jeho majetku.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ inicioval proti žalovaným [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] súdne konanie o nahradenie prejavu vôle uzavrieť kúpnu zmluvu, ktoré bolo vedené na okresnom súde pod sp. zn. 45C/5/2024.

3. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 48C/84/2023 z 23. apríla 2024 žalobu v celom rozsahu zamietol a uložil sťažovateľovi povinnosť nahradiť žalovaným trovy konania v rozsahu 100 %.

4. Uznesením okresného súdu sp. zn. 45C/5/2024 z 11. októbra 2024 okresný súd uložil sťažovateľovi povinnosť nahradiť trovy konania v celkovej výške 1 695,76 eur na účet právneho

zástupcu žalovaných. Výšku hodnoty jedného úkonu právneho zastúpenia priznal na základe výpočtu vychádzajúceho z hodnoty pozemku stanoveného realitnou kanceláriou so sídlom v Pezinku, ktorá stanovila hodnotu za 1 m² nehnuteľnosti na sumu 85 eur.

5. Sťažovateľ si spolu s ostatnými susedmi, ktorí vedú rovnaké spory o nahradenie prejavu vôle uzavrieť kúpnu zmluvu so žalovanými, nechal vypracovať v realitnej kancelárii so sídlom v Žiline ocenenie nehnuteľnosti, ktorá vydala odhad trhovej hodnoty nehnuteľného majetku vo výške 15 eur za 1 m² pozemku.

6. Okresný súd však tento posudok ignoroval a jeho relevantnosť vôbec nehodnotil. Sťažovateľ preto podal sťažnosť proti uzneseniu z 11. októbra 2024, v ktorej argumentoval, že hodnota nehnuteľnosti bola stanovená nesprávne a neobjektívne.

7. Okresný súd uznesením sp. zn. 45C/5/2024 z 19. decembra 2024 sťažnosť sťažovateľa zamietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

8. Sťažovateľ uvádza, že rozhodovanie *contra legem* predstavuje závažné porušenie práva na spravodlivý súdny proces. V tejto súvislosti sťažovateľ poukazuje na rozhodnutie ústavného súdu, ktorý vo veci sp. zn. I. ÚS 390/2008 vyslovil, že účastník občianskeho súdneho konania má legitímne právo očakávať, že súd rozhodujúci v jeho veci pozná právo (*iura novit curia*) a rozhodne podľa práva. V prípade, že tak súd nepostupuje, t. j. neoprie svoje rozhodnutie o zákon, resp. nerešpektuje kogentnú normu, nemožno takéto rozhodnutie považovať za zákonné. Práve naopak, takéto rozhodnutie bude arbitrárne, a teda povedie k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces.

9. Okresný súd v rozpore so zásadami objektívneho dokazovania neustanovil znalca na posúdenie hodnoty nehnuteľnosti a vychádzal výhradne z podkladov žalovaných, pričom sťažovateľovi nebolo umožnené efektívne spochybníť dôveryhodnosť posudku predloženého žalovanými, čím bola narušená objektívnosť súdneho rozhodovania.

10. Okresný súd sa jednostranne priklonil k posudku jednej strany sporu bez posúdenia dôkazov predložených druhou stranou, čím porušil zásadu rovnosti účastníkov konania. V náleze sp. zn. III. ÚS 93/2017 ústavný súd zdôraznil, že ak súd nezohľadní všetky relevantné dôkazy jednej strany, porušuje tým zásadu rovnosti účastníkov konania.

11. Nevykonanie znaleckého dokazovania má za následok nesprávne rozhodnutie v neprospech sťažovateľa a porušenie ním označených práv.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

12. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) uzneseniami okresného súdu o výške trov konania.

III.1. K namietanému rozhodnutiu z 11. októbra 2024:

13. Pokiaľ ide o v petite ústavnej sťažnosti namietané rozhodnutie vyššieho súdneho úradníka, ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy, z ktorého vyplýva,

že právomoc ústavného súdu je daná iba vtedy, ak o ochrane základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Ústavný súd preto konštatuje, že nemá právomoc preskúmať napadnuté rozhodnutie vyššieho súdneho úradníka o výške trov konania, keďže ho už meritórne preskúmal na základe podanej sťažnosti okresný súd (sudca), ktorý bol oprávnený a zároveň povinný poskytnúť ochranu právam sťažovateľa.

14. Z uvedeného dôvodu ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie.

III.2. K namietanému rozhodnutiu z 19. decembra 2024:

15. Ťažiskom sťažnostnej argumentácie je námietka sťažovateľa týkajúca sa nesprávneho určenia hodnoty nehnuteľnosti – pozemku nachádzajúceho sa v katastrálnom území Pezinok, z ktorej okresný súd vychádzal pri výpočte základnej tarifnej odmeny, keď nerešpektoval sťažovateľom predložené ocenenie spornej nehnuteľnosti realitnou kanceláriou so sídlom v Žiline, ktorá stanovila jednotkovú cenu 15 eur za m² dotknutého pozemku, ale vychádzal z ceny 85 eur za m² stanovenej realitnou kanceláriou so sídlom v Pezinku, ktorú predložili žalovaní. Spornou pre strany sporu nebola aplikácia príslušných ustanovení (§ 9 ods. 1, § 10 ods. 1, § 13 ods. 2, § 16 ods. 3 a 4, § 17 ods. 1) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), ale hodnota predmetu sporu (tarifná hodnota), z ktorej sa vypočítala základná sadzba tarifnej odmeny.

16. V tomto kontexte ústavný súd pripomína, že otázku oceníteľnosti predmetu konania je potrebné skúmať v každom prípade jednotlivo so zreteľom na účinky meritórneho rozhodnutia súdu na strany konania (napr. II. ÚS 226/2012, II. ÚS 492/2013, I. ÚS 92/2020, I. ÚS 111/2020, IV. ÚS 5/2021).

17. Ústavný súd považuje v prvom rade za žiaduce poukázať na svoju ustálenú judikatúru, v ktorej opakovane pripomína, že rozhodovanie o trovách konania pred všeobecnými súdmi je zásadne výsadou týchto súdov, pri ktorej sa prejavujú atribúty ich nezávislého súdneho rozhodovania (IV. ÚS 248/2008, III. ÚS 125/2010, I. ÚS 134/2016). Ústavný súd sa k problematike trov konania stavia nanajvýš rezervovane, podrobuje ju obmedzenému ústavnoprávnenému prieskumu, pričom k zrušeniu napádaného výroku o trovách konania pristupuje skutočne iba výnimočne. Tento prístup vychádza z názoru, že rozhodnutie o trovách konania má vo vzťahu k veci samej jednoznačne akcesorickú povahu a samo osebe väčšinou nedosahuje takú intenzitu, ktorá je spôsobilá porušiť základné práva a slobody, akokoľvek sa môže účastníka konania citelne dotknúť. To však ale neznamená, že rozhodnutiami o trovách konania nemôže dôjsť k porušeniu práv sťažovateľa. Otázka náhrady trov konania môže nadobudnúť ústavnoprávnu dimenziu v prípade takého postupu všeobecného súdu, ktorý je založený na celkom zjavne nesprávnej interpretácii a aplikácii príslušných ustanovení zákona upravujúcich náhradu trov konania, v ktorom sú obsiahnuté črty svojvôle, a taktiež v prípade, ak je odôvodnenie súdneho rozhodnutia vo vzťahu k výroku o náhrade trov konania celkom nedostatočné, t. j. nepreskúmateľné (obdobne napr. IV. ÚS 348/2011, IV. ÚS 341/2012, II. ÚS 837/2015). Takéto pochybenie ústavnoprávnej intenzity nebolo v prejednávanej veci sťažovateľa identifikované.

18. Okresný súd vo vzťahu k argumentácii uvedenej v sťažnosti proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka poskytol relevantné odpovede (bod 5 odôvodnenia), ktoré považuje ústavný súd za síce stručné, ale dostatočné, jednoznačné, argumentačne konzistentné, rešpektujúce na vec dopadajúcu právnu úpravu v kontexte rozhodných skutočností vo vzťahu k určovaniu základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby, aplikujúc predovšetkým § 10 ods. 1 vyhlášky, pretože v danom prípade bol predmet konania posúdený ako objektívne oceníteľný peniazmi. Do interpretácie týchto zákonných ustanovení ústavný súd nie je zásadne oprávnený vstupovať a nahradzovať tak prijaté právne závery okresného súdu, ktoré nemožno považovať za svojvoľné či prijaté v zrejmom omyle. Napokon záver okresného súdu o hodnote nehnuteľnosti bol podporený nielen potvrdením vystaveným realitnou kanceláriou so sídlom v Pezinku, ako naznačuje sťažovateľ, ale aj posudkom realitnej kancelárie so sídlom v Bratislave, ktorá stanovila hodnotu pozemku v rozmedzí od 109 eur za m² do 117 eur za m², a tiež zverejnenými inzerátmi. Okresný súd tiež konštatoval, že ním predložený odhad trhovej hodnoty nehnuteľnosti vyhotovený realitnou kanceláriou so sídlom v Žiline nezodpovedá skutočnosti s ohľadom na dostupnosť pozemku zrejmu z katastrálnej mapy (dva priame prístupy zo spevnených verejných komunikácií a priame prepojenie s ostatnými pozemkami žalovaných, s ktorými tvoria jeden dobre využiteľný celok), ako aj dostupnosť inžinierskych sietí – elektrina, voda a taktiež s ohľadom na znalosť miestnych pomerov a cien.

19. Po preskúmaní uznesenia z 19. decembra 2024 preto ústavný súd konštatuje, že okresný súd primerane reflektoval na tvrdenia, ktoré sťažovateľ uviedol v sťažnosti proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka a jeho rozhodnutie vychádza z dostatočne zisteného skutkového stavu a jeho správneho právneho posúdenia. Ústavný súd nezistil v skutkových a právnych záveroch napadnutého uznesenia okresného súdu nič ústavne nekonformné, čo by nasvedčovalo jeho arbitrárnosti alebo ústavnej neakceptovateľnosti.

20. Zjavne neopodstatnenou je ústavná sťažnosť, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07). Z uvedených dôvodov ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

21. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa vrátane návrhu na odklad vykonateľnosti stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. marca 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu